

ЈУ ОШ „Свети Сава“
Зворник
Датум: 16.4.2018.

ЗАПИСНИК

о реализацији огледног часа-наставног дана

Наставник: Борјана Смиљанић, професор разредне наставе

Разред и одјељење: III2

Оснони персонални подаци:

Борјана Смиљанић је завршила Учитељски факултет у Бијељини и стекла стручно звање професор разредне наставе. Стручни испит је положила 2004. на Педагошком факултету у Бијељини. Радник је ЈУ ОШ „Свети Сава“ од септембра 2010. године. Укупно има 16 година радног стажа. У оквиру стручног усавшавања наставница је редовно присуствовала групном савјетодавно-инструктивном раду који организује и реализује Републички педагошки завод Републике Српске. Такође посједује низ сертификата о успјешно завршеној обуци из области васпитно-образовног рада са ученицима, а у организацији различитих невладиних организација и удружења, а према дозволи Министарства просвјете и културе Републике Српске.

Припрема огледног часа:

Процедура за реализацију огледног часа је извршена у складу са Стручним упутством за припремање, реализацију и евалуацију огледног часа. Наставница је обавјестила директора школе да жели да реализује огледни час, потом је послала захтјев просвјеном савјетнику уз образложење и писану припрему. Просвјетни савјетник се, након анализе писане припреме и консултација са наставницом, сложио да припремљени концепт наставе има елементе огледног часа те да исти може бити реализован. Реализација је заказана за 11. 4. 2018. године. Као евалуатори и посматрачи настави су присуствовали директор школе и педагог, три наставника из ЈУ ОШ „Свети Сава“ Зворник, један наставник из ЈУ ОШ „Алекса Шантић“ Осмаци и један наставник из ЈУ ОШ „Петар Кочић“ Козлук. Час је имао статус регионалног огледног часа јер су часу присуствовали наставници из града Зворника и општине Осмаци. С обзиром да је реализација наставе планирана у природи, односно на Кула Граду, наставница је, као саставни дио припреме за наставу, затражила од родитеља сагласности за извођење ученика ван школског простора ради реализације наставног дана.

Образложење огледног часа:

Огледни час је реализован у трећем рзреду, а према концепцији интегрисаног тематског наставног дана. Тема наставног дана је била „Оријентација у времену и простору“ у оквиру које су постављени следећи очекивани исходи: да ученици одреде главне стране свијета; дефинишу појмове: стојиште, видик, видикова линија и хоризонт; опишу компас; објасне примјену компаса; одреде стране свијета према Сунцу и помоћу компаса; оријентишу се у природи уз мапу скривеног блага, одреде главне стране свијета; рјешавају текстуалне задатке са више операција; одгонетну загонетку, ребус, осмосмјерку; кроз игру са заданим правилима покажу брзину, спретност, окретност.

Ова концепција наставе носила је више обиљежја огледног наставног часа. Прије свега оваквим начином организације наставе изашло се из традиционалног оквира предметно-часовне наставе са јасним границама у погледу трајања наставног часа, засебним и најчешће различитим наставним темама у оквиру више предмета у току истог наставног дана те засебним наставним циљевима и задацима у оквиру сваког предмета. Одступање од традиционалне наставе огледало се и у самој организацији и реализацији наставе ван уобичајеног учионог простора. Учење на отвореном, у природи, кроз игру, истраживање и рекреацију свакако превазилази традиционализам учења у школским клупама. Оригиналности наставног дана је допринијело и укључивање нових сарадника и едукатора у наставу. Сарадници и асистенти у настави су били три планинара из ПЕУ „Корак“ и један представник Туристичке организације града Зворника. Сарадници су одабрани сходно наставној теми као и мјесту реализације наставе; улога представника Туристичке

организације је била едукација кроз Квиз знања о завичју, а планинара едукација о значају боравка у природи, сналажења у природи, живљења са природом и поштовања правила природе. Веома важна улога сарадника планинара је била и допринос безбједности ученика током боравка у природи.

Обзиром да је настава конципирана као интегрисани наставни дан то је подразумјевало корелацију више наставних предмета и то: природа и друштво, српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, физико васпитање, васпитни рад у одјељенској заједници. Методички веома вјешто и креативно, сардјаји и активности из различитих предмета су преплитани током наставног дана, адекватно уклопљени у водећу наставну тему.

Методичка организација наставе:

Наставни дан је почео окупљањем ученика испред школе те мотивационим разговор са ученицима. Затим је услиједила лагана шетња до главног одредишта-Кула Град, које је удаљено 2,2 km од школе. Током шетње до одредишта ученици су разгледали и уочавали знаменитости града Зворника (Народна библиотека, Андрашева вила, стари пут-калдрма). Током шетње прављене су краће паузе за одмор које су веома вјешто искориштене за едукацију ученика о знаменитостима града Зворника, разгледање панораме града при чему је асистирао представник Туристичке организације града Зворника. Значајну улогу током шетње су имали и сарадници планинари који су, уз наставницу, бринули о безбједности ученика током кретања те едуковали ученике о правилном начину кретања-положај стопала, како се одморити на успону, правилно дисање. Наставница је веома пажљиво водила рачуна о оптималној физичкој оптерећености ученика те су паузе које су прављене веома добро одмјерене, а методички креативно искориштене у едукативне сврхе како би ученицима биле занимљиве (разгледање панораме града, разгледање зимзеленог и листопадног дрвећа, сет вјежби за истезање мишића, уочавање знакова на дрвећу и камењу које планинарима служи за оријентацију у природи).

По доласку на одредиште Кула Град следила је игрица Квиз питања „Шта дјеца знају о завичају“ а у вези Старог града-тврђаве који је водила представник Туристичке организације града Зворника.

Након тога дјеца су лаганом шетњом дошла на оближњи пропланак на којем је планирана реализација главних активности наставног дана. Уследила је најава циља наставног дана уз кратко образложење.

Ученици су плански прије поласка подијељени у четири хетерогене групе и то на тај начин што је наставница подијелила свима беџеве на којима су се налазили кружићи у четири различите боје. Групе су веома пажљиво формиране према различитим критеријумима: пол, школски успијех, особине ученика: самосталност у раду, сналажљивост, тимски дух и сл. Када су стигли на одредиште и након најаве циља наставног дана наставница је замолила ученике да се групишу према боји кружића на свом беџу. Свакој групи је придружен по један планинар као и туристички водич који су имали улогу давати конструктивне савјете, подупирати идеје и пружати евентуалну помоћ у раду групе. Ученици су сами по формирању група изабрали представнике група који ће касније извјештавати о раду групе.

Услиједио је први радни задатак за групе. Представник сваке групе је изабрао по једну коверту у којој се налази задатак за групу. Вођа групе наглас чита упутство и задатак те слиједи анализа и рјешавање задатака. У раду ученици користе уџбеник Природа и друштво, унапријед припремљена наставна средства-моделе из природе (пањ, маховина), компас, заставице, конопац. Свака група је имала различите задатке а који су се односили на оријентацију у природи (одређивање страна свијета, оријентација у простору помоћу различитих објеката, објашњавање појмова стојиште, видик, видикова линија, коришћење компаса). По завршетку рада представници група су презентовали рјешења и одговоре.

Након прве групне активности услиједила је пауза за ужину и освјежење. Након паузе ученици су добили следећи задатак који је изазвао велико одушевљење. Рад је настављен у већ формираним групама у којима су координирали планинари и представник туристике организације, а овог пута ученици су добили задатак да помоћу мапе на којој је исцртан пут

кретања пронађу скривено благо. Свака група је добила по једну мапу које су се међусобно разликовале и мали ранац у којем се налазио потребан материјал за рјешавање задатака. Активност је осмишљена тако да се ученици помоћу мапе крећу од тачке до тачке на којима се сусрећу са различитим задацима и препрекама које морају ријешити како би коначно стигли до ковчега са скривеним благом. Побједник је она група која прва пронађе скривено благо али под условом да тачно ријеши све задатке. Ова активност за ученике је захтијевала много припреме прије самог почетка наставног дана. Наставница је дан раније као и непосредно пред почетак наставног дана припремила терен за ову активност. За сваку од група (четири групе) је обиљежила пут кретања, тачке до којих ученици требају стизати те на датим тачкама припремила задатке које требају ријешити како би могли наставити кретање. Терен је обиљежен заставицама, различитим знаковима, каменчићима и сл. Обојеним у четири боје, одговарајуће за сваку групу. У току потраге за благом ученици су морали рјешавати низ задатака који су се тематки односили на оријентацију у простору а интегрисани у различите наставне предмете. Тако је било задатака из подручја српског језика, физичког васпитања, математике, музичке културе; свака група је имала по 6 задатака. Задаци су веома креативно осмишљени тако да кроз игру и истраживачки и стваралачки рад воде ученика до знања. Током ове активности кориштено је мноштво наставних средстава као што су мапе, компаси, двогледи, загонетке, ребуси, лопатице, сат који откуцава вријеме... У оквиру једног од задатака наставница је као наставно средство искористила и мобилни телефон и апликацију i-nigma помоћу које су ученици преко одређеног кода морали доћи до задатог математичког задатка. На овај начин наставница је настојала приближити наставу актуелним интересовањима ученика, чиме их је знатно мотивисала, те показати како се мобилни телефон може употребити у корисне и адекватне наставне сврхе.

Након што су сви ученици прешли задати пут помоћу мапе, те стигли до скривеног блага, уследила је фронтална провјера тачности ријешених задатака те утврђивање побједничке групе којој припада ковчег са благом. Послије еуфоричног проглашења побједника наставница је извршила евалуацију наставног часа путем листића за ученике на којима су могли изнијети своје утиске о часу.

Наставни дан је обиљежен следећим карактеристикама: изузетна мотивисаност ученика; учење у природи путем игре, истраживања и стваралаштва уз богата наставна средства која су допринијела очигледности наставе подигло је унутрашњу мотивацију ученика на највиши ниво. Наставница је веома вјешто подстакла следеће мисаоне активности ученика: уочавање, примјена, закључивање, анализа, синтеза, истраживање, евалуација, а кроз цијели наставни дан ученици су били физички активни. Примјетна је била веома успјешна сарадња међу ученицима унутар групе у току рада на задацима као и активираниост свих ученика што говори о високом нивоу другарства, међусобног разумијевања и солидарности међу ученицима. Наставни дан је био изузетно динамичан и занимљив чему је свједочила усхићеност и одушевљеност ученика током рада. Овај вид реализације наставе је захтијевао много труда и времена за саму припрему као и висок ниво креативности наставнице. Наставница је показала изузетну дидактичко-методичку стручност и вјештину, изражен педагошки такт, сналажљивост у непредвиђеним ситуацијама, истакла се демократским односом према ученицима; улогу предавача је замијенила улогом координатора, вође и организатора, а ученике веома вјешто доводила у кооперативне ситуације учења гдје су до знања долазили сами путем игре, истраживања и стваралаштва. Оваквом концепцијом рада наставница је успјела наставу приближити потребама и интересовањима ученика а усвојено знање учинити трајнијим.

Евалуација огледног часа:

У евалуацији огледног часа учествовало је шест посматрача и наставница као самоевалуатор. Сви евалуатори су час оцијенили као **ОГЛЕДНИ ЧАС** са максималним оцјенама за сваку детерминанту успјешности наставног рада. Као посебну вриједност овог наставног дана посматрачи су углавном истицали следеће: настава у природи, на отвореном, висока мотивација ученика, усвајање знања кроз игру и стваралаштво, принцип очигледности у настави, креативност у задацима за ученике.

ПЕДАГОГ
Снежана Видовић